

Павло ГАЙДУЦЬКИЙ

Україна за президентства Л. Д. Кучми

УДК 929:32/33
Г14

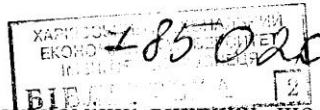

Книга видана Благодійною організацією
«Інститут стратегічних оцінок»

Гайдуцький П. І.

Україна за президентства Л. Д. Кучми. К. : ДКС Центр, 2021. 608 с.

ISBN 978-617-7300-92-1

Ця книга про політичні та економічні виклики, що випали на долю України за 30 років незалежності. Основну увагу акцентовано на періоді президентства Л. Д. Кучми (1995–2005 рр.), коли було здійснено радикальні реформи, подолано глибоку трансформаційну кризу, забезпечено рекордне зростання економіки, створено та утверджено інститути державності, зміцнено міжнародний авторитет України, забезпечено мир і спокій в країні.

Для тих, хто бореться за Україну.

УДК 929:32/33
ISBN 978-617-7300-92-1

© Гайдуцький П. І., 2021
© ДКС Центр, 2021

ЗМІСТ

До читача	13
Передмова: Політичне лідерство і президентство	17
1. Президентство як вершина політичного лідерства	19
2. Український феномен президентства	25
Розділ I. Шлях до президентства	31
1. Виходець із селянської бідноти	33
2. Фізтехівська кузня інженерів-новаторів	36
3. Конструкторський цех творців-проектантів	40
4. Школа геніального М. Янгеля	45
5. Випробування ракет і характерів	50
6. Партійна робота: гуманізація світогляду	54
7. Співпраця з талановитим В. Уткіним	60
8. Школа легендарного О. Макарова	65
9. Управління індустріальним гігантом	71
10. Похід у велику політику	79
11. Прем'єрський гарт	84
12. Виклик консерватизму влади	96
13. Лідер промисловців і підприємців	102
14. Уміння боротись і перемагати	107
Висновки до Розділу I	113
Розділ II. Перший президентський (1994–1999 рр.)	
Радикальні реформи і подолання кризи	115
1. Припинення внутрішньополітичної кризи	117
1.1. Підвищення ефективності влади	117
1.2. Прийняття нової Конституції	123
1.3. Боротьба з проявами сепаратизму	127
1.4. Подолання міжконфесійного протистояння	132
1.5. Протидія місцевому егоцентризму	140
1.6. Політична структуризація суспільства	144
Висновки до підрозділу I	149

2. Економічні реформи і подолання кризи	152
2.1. Наступ на кризу через реформи	152
2.2. Антиінфляційна грошова реформа	157
2.3. Утвердження приватної власності	163
2.4. Земельна реформа для селян	168
2.5. Радикальні зміни у податковій системі	173
2.6. Заслін світовій фінансовій кризі	177
2.7. Формування приватного підприємництва	182
2.8. Протидія занепаду промисловості	187
2.9. Виклики енергетичної залежності	193
2.10. Зупинка інвестиційної кризи	199
2.11. Реагування на соціальні виклики	204
2.12. Тарифна криза і реформа в ЖКГ	208
Висновки до підрозділу 2	212
3. Формування зовнішньої політики	217
3.1. Фундатор політики багатовекторності	217
3.2. Боротьба за рівноправність з Росією	223
3.3. Визнання України в США та Канаді	227
3.4. За добросусідство з країнами Європи	233
3.5. Курс на євроатлантичну інтеграцію	238
3.6. Політика локальних інтеграцій	241
3.7. Співпраця з країнами далекого зарубіжжя	245
3.8. Партнерство з міжнародними організаціями	248
3.9. Виклики ядерного роззброєння	253
Висновки до підрозділу 3	260
Висновки до Розділу II	264

Розділ III. Другий президентський (2000–2004 рр.)

Поглиблення реформ і зростання економіки	267
1. Боротьба за Україну	269
1.1. «Гризня» за владу	269
1.2. «Касетні» провокації	274
1.3. Удосконалення системи влади	279
1.4. Політична та конституційна реформа	285
1.5. Протидія розколу країни	290
1.6. Убезпечення мирного Майдану	296
Висновки до підрозділу I	302

2. Економічні реформи та зростання	305
2.1. Послідовність курсу реформ	305
2.2. Макроекономічна стабілізація	309
2.3. Ринкова приватизація	313
2.4. Комплексна аграрна реформа	317
2.5. Удосконалення податкової системи	324
2.6. Оздоровлення фінансово-бюджетної системи	328
2.7. Дерезуляція підприємництва	333
2.8. Піднесення промисловості	338
2.9. Модернізація енергетики	345
2.10. Старт інвестицій та інновацій	353
2.11. Стабілізація у соціальній сфері	361
2.12. Суперечності тарифної політики в ЖКГ	365
Висновки до підрозділу 2	369
3. Виклики зовнішньої політики	376
3.1. Утвердження України на міжнародній арені	376
3.2. Протидія «наїзду» Росії	384
3.3. Стримування «відпливу» США	389
3.4. Конструктивність євроінтеграції	394
3.5. Прагматизм щодо НАТО	399
Висновки до підрозділу 3	404
Висновки до Розділу III	407

Розділ IV. Україна після президентства

Л. Кучми (2005–2020 рр.)

Гальмування реформ і стагнація	415
1. Ступори у внутрішній політиці	417
1.1. Маніпуляції з Конституцією	417
1.2. Роздрай і зради у владі	422
1.3. Кадрова люстрація	429
1.4. Антикорупційний популізм	435
1.5. Децентралізація чи диференціація	441
1.6. Криза суверенності	446
Висновки до підрозділу 1	453
2. Стагнація економіки	456
2.1. Реформаторський популізм	456
2.2. Макроекономічна дестабілізація	462

2.3. Боргова криза	468
2.4. Податкові псевдореформи	475
2.5. Деструктивна приватизація	479
2.6. Застій у підприємстві	485
2.7. Структурні деформації в АПК	490
2.8. Деіндустріалізація	496
2.9. Деградація енергетики	502
2.10. Зупинка інвестицій та інновацій	509
2.11. Втрати у зовнішній торгівлі	513
2.12. Тінізація та офшоризація	519
2.13. Монополізація та олігархізація	524
2.14. Половинчасті пенсійні реформи	530
2.15. Зигзаги реформування ЖКГ	534
Висновки до підрозділу 2	539
3. Девальвація зовнішньої політики	546
3.1. Зниження міжнародної активності	546
3.2. Деградація відносин з Росією	552
3.3. Зигзаги у відносинах з США	559
3.4. Оптимізм і песимізм євроінтеграції	565
3.5. «Бездоріжжя» на шляху до НАТО	572
Висновки до підрозділу 3	577
Висновки до Розділу IV	580

Післямова: Л. Кучма на горизонті

українського президентства	583
1. На фоні «помаранчевого прориву»	585
2. У порівнянні з «донбаським порожняком»	588
3. На фоні європейського романтизму	589
4. На горизонті досягнень та поразок	592
5. У рейтингах оцінок громадян	595